

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill.

M megjelenik minden vasárnap.

Telefon szám: 15

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,

hová a lap szellemi részé-
illető minden közlemény inté-
zendő.

A kiadóhivatal

munkakörét *Hagelman*
Károly könyvkereskedő
vállalva magára, az előze-
tések, nyitási és hirdési
díjak és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások ide-
intézendők.

A magyar papokhoz!

Irta: Lengyel Zoltán.

Az önkény egymásután teszi rá kezét legszentebb jogainkra. Alkotmányunkat és szabadságunkat tiporja, gazdasági fejlődésünket béklyóba veti, a nemzetért küzdőket üldözőbe veszi. A parlament után elszedte a sajtószabadságot és a gyülekezési jogot, a megyék letörése után megkeríteni igyekszik az igazságszolgáltatás becsületét is. Rendszeres, ellenséges emberek által, idegen országból vezetett hadjárat folyik a nemzet ellen.

És az önkényuralom előtt semmi se szent, semmi se marad érintetlen, a mi a nemzetélet törvényes és alkotmányos régi szervezetében a nemzet fiainak védelmét és erőt adhatna, ellenségeink rabló garázdálkodásának pedig utjában állhatna.

Csak egyetlen egy hely az, hova kezük el nem ér, mely előtt merénylő karjuk lehanyatlik, hová sáros lábukat be nem tehetik: ez a templom, a szószék és az oltár.

Isten dicsőségére és a hivek

lelki üdvösségére vannak rendelve ezek. E rendeltetéstől nem lehet, nem szabad elvonni, de nem is akarja senki.

Azonban minden templom, minden szószék és minden oltár: az Isten dicsőségén és a hivek üdvösségén kívül mindenkor a magyar hazafiságnak is oltára, szószéke, temploma. Az egyház papjai, bármely felekezethez tartoznak is, és bármely nyelven beszéljenek is: együtt és egyenként, kivétel nélkül a magyar nemzet hű fiai is. Azoknak is kell lenniök. Mert ha nem azok, Istennek sem lehetnek hű és igaz szolgálói. A ki nemzetéhez hűtelen, a ki nemzetének árulója, az Istennek sem mutathat be tiszta áldozatot.

A hazafias kötelességek mindenkire egyenlők. A papra, a polgárra, a katonára egyaránt. Béke idején kisebbek ezek, ha a nemzet veszélyben forog: megnövekednek. És a növekvő veszélyben és a dúló harcok között: mindenkinek magáért is és honfi társaiért is helyt kell állani.

A magyar felekezetek papjainak sem kell ezt megmagyarázni. Isten ments, hogy ezt fel is tételezném. Csak utalok hát amaz időkre, mikor tombolt a zsarnokság, mikor szentségtörő kézzel tépte nemzetünk javait, mikor a hazafiság jutalma a börtön, az árulás vérdíja kitüntetés, hatalom és gazdagság volt. A magyar papság volt akkor a legerősebb magyar katonaság, a verhetetlen nemzeti hadsereg. S ha imitt-amott a nagyok, a főpásztorok közt akadtak is gyenge lelkűek, az alpapság annál szilárdabban helyt állott.

Ez idők megújultak. Napról-napra megyünk bele a gyászba, a pusztulásba. Nem egyszerre támadnak ránk, hanem, mint a kígyó, lassan lopóznak be közénk és telepedik meg nálunk az idegen zsarnokság. És nem idegenek utján, mint hajdan, hanem alávaló és elvetemedett, hitvány, megvásárolt magyarok utján.

És itt jön a magyar papok különös kötelessége. Mert a mily mértékben fojtják el a sajtót, tiporják el a szólásszabadságot, sértik

T Á R G A.

Titokzatos, bűvös nyári éjjel.

Irta: Robin.

Titokzatos, bűvös nyári éjjel
Mohó szemekkel gyakran néztem én.
A csillaglakta fényes ég fele
Keresni, hogy a milliók között
Van-e nekem is, — s melyik az enyém.
Az én drága, kedves, jó csillagom?

Ábrándos, méla, csendes éjjel
Merengve, vágyó, sóvár szemmel
Fénylő csillagtábor szerte-széjjel
Hiába lestem . . . mind, mind idegen;
Bámulva néztek, remélve, félve
Magamra hagynak árván, ridegen.

Nem ez . . . Nem ez . . . Hisz fénye halvány.
Sugári csalják, jobbra-balra int . . .
Nem az . . . Nem az . . . Most itt meg ott
Mosolyt gonoszra, jóra egyre hint! . . .
Nem az . . . Nem az . . . se lent, se lent az ég
Számomra hajh, nem termelt csillagot.

De im amott, az ég másik felén.
Szellőzött felhőfoszlányon át
Új csillag kél, szende fényű,
Mely biztatva, mosolygón int felém.
Szememre csókot ezret hintve le
Ereszti, szórja ezüst sugarát.

Ez az, az én megváltó csillagom.
Amelyet lelkem, szívem óhajtra vár . . .
Ez az, az én édes szép csillagom,

A melyért annyi, annyi éjjen át
Epesztett, kínzott vágy és fájdalom,
Te vagy, te drága, rezgő csillagom.

Ragyogj, ragyogj hát én szép csillagom,
S maradj örökre, változatlanul
Enyém, legyen bár sorsom mostoha . . .
Vezess az éjben; s örvények között
Sugárid tölem meg ne vond soha.
Ha hajóm vészes szirtbe ütközött!

Ragyogj, ragyogj tündöklőve, s ha majd
Illatozó életvirány utón
Kitérja dermesztő kezét a tél
S fáradtan nyugoróra tér napom;
Maradj, maradj még akkor is enyém.
S bucsucsókul sugárid hintsd felém,
Te drága, kedves rezgő csillagom!

A pipacs.

— A „Népjog” eredeti tárcája. —

Irta: N.

Titkon szerelmeskedett a hegy a völgygyel. A hegy még nem volt úgy összeturkálva, szinte duzzadt az erőtlől, a völgy csendesebb volt és ábrándozóbb. Ott még nem ütötték fel tanyájukat a vadak, itt még nem szántott hossu barázdákat a fénylő ekevas. Sűrű rengeteg borította azt, szálfá óriások néztek daczosan farkasszemét az éggel, ezt apró cserjék tarkították s puha pázsit váltotta fel a zöld színű csalitot.

Szerették egymást forrón, végtelenül.
Az apró cserjék kicsiny levelei édes regéket

suttogtak a szerelemről, a puha pázsit, a zöld csalit a sűrű rengeteggel olvadt össze. A hegy mámorosan ölelte keblére szerelmét, dédelgette, becézgette, a völgy pedig ábrándosan simult hozzája. Boldogok voltak nagyon, hisz senki se zavarta őket s csendesen éltek együtt, egymásnak.

Titkos szerelmüknek gyümölcse lett. Egy este vakító fénysugár szökcent ki a kettényilt hegyoldalból, elhomályosítva a rezgő hold világát. S e fény, e tündöklés közepette hófehér alak lebegett ki belőle és megszületett a büszkeség tündére.

Nagy volt mindkettőjük öröme. Együtt őrizték, együtt nevelték leányukat, az pedig szépiült és nőtt napról-napra. Aranyszőke haja mintha napsugarakból let volna összefonva, ugy csillogott. Nagy, fekete szemei a gyémánt ragyogásával vetélkedtek, ajka vérpiros, arca rózsás, beszéde mézes, nézése lángra gyújt, mosolya édes. S ha ajka dalra nyílt, szégyenkezve bujtak el az erdei madárcák, oly szépségesen tudott dalolni.

Ott játszadozott a puha pázsiton, hallgatta a susogó esti szellő meséjét, a hűtlen kis csillagról, fényes napkeletről s tarka koszorut fonva az illatos virágokból, elgondolkozott felettük. Összejárta az erdő zugait, a völgy berkeit, pajzán kacajától zengett a hegy és völgy, ha pedig letűnt a ragyogó nap, s a fénylő hold szőtte be rezgő ezüst szálaival a vidéket, a zöld csalitba tért nyugodni, s a csalogány altató dala mellett hunyta álomra szemeit.

Igy teltek a napok, fény, ragyogás, öröm és boldogság között, gyorsan, kiszámíthatlanul. De amint nőtt, amint szépiült a

meg a büntető törvénnyel védett levéltitkot is: annál inkább hatványozva kell megszólalnia a papságnak a nemzet ügyének védelmében. A templomot, a szószéket Isten dicsőségére, de magyar kéz emelte, a magyar faj nagyságára és erősítésére. Itt kell az elfojtott sajtó és szólásszabadságot feltámasztaniok, kipótolniok.

Ragadjanak hát meg papjaink minden alkalmat a hazafiság tüzeinek élesztésére! A példa erejével és a szó hatalmával tegyék kitaratóvá, egyetértővé és elszánttá a népet.

Hunyadi és Kapisztrán együtt szálltak harcba a hazáért és szabadságért a reánk szakadt török hódítással szemben. És így győztek is. 48-ban is katona lett a papból és a baranyiszközi hős a keresztrel kezében vezette előre a honvédek csapatát. És győzött is.

E példákat kövesse a magyar papok hazafias tábora! Sorakozzék fel hadsereggé a nemzet védelmére! És akkor bebizonyul, hogy csodák az új korban is történnek.

A magyar papok keze műveli ezt a nemzeti ügy szolgálatában.

A vármegyéről.

Még a múlt év december havában tartott rendkívüli közgyűlésén azt a határozatot hozta Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága, hogy amint a főispáni székben változás történik a közgyűlés azonnal összehívandó és utasította az alispánt, hogy amint ez az állapot bekövetkezik a vármegye határozata értelmében haladéktalanul járjon el, a közgyűlést hívja össze.

Gabsovits Károly alispán helyettes főjegyző, Tallian Gyula felmentése után a vár-

megye jogerejű határozatának megfelelt, a közgyűlést március 26-ra egybehívta, annak tárgysorozatára a távozó főispán bucsuzó levele bemutatását és a további teendők megbeszélését tűzvén ki.

A törvényhatósági bizottság számos tagja pedig a közgyűlést megelőző napra, március 25-re a követendő eljárás feletti tanácskozás és határozathozatal céljából vármegyei értekezletre hívta össze a törvényhatósági bizottság tagjait.

De alighogy a meghívók szétküldettek, Gabsovits Károly a vármegye jogerejű határozata ellenére, önkényűleg, arról értesítette a törvényhatósági bizottság tagjait, hogy a kinevezett királyi biztos távirati beiktatása folytán a közgyűlés nem fog megtartatni.

A megyebizottsági tagok, természetesen ennek dacára, a kifizött értekezletre 25 én délután a megyeház közgyűlési termében nagyszámban megjelentek és Pallavicini Ede ögróf ajánlatára S o m s s i c h Andor egyhangulag megválasztott elnök elnöklése mellett az értekezletet megtartották.

Első sorban K a p o t s f y Jenő következő indítványát:

Mondja ki Somogyvármegye közönsége, amint következik:

»Alkotmányunk alapelvei és alap-törvényeink értelmében Magyarország csak saját törvényei szerint kormányozható.

A végrehajtó hatalmat a Király csakis a törvények és alkotmány alapján személyesen gyakorolhatja, kizárólag alkotmányos és törvényes felelős ministeriuma által az országgyűlés ellenőrzésével és hozzájárulásával.

Alaptörvényeink szerint Ő Felsége a Király a végrehajtó hatalmat kizárólag felelős ministeriuma által alkotmányosan gyakorolhatván, — senkit sem ruházhat fel más és több hatalommal, mint a mely hatalom a törvényből ered; — tehát még a Király hatalmának is korlátokat szab az alkot-

mány és törvény, — teljes hatalmat bárkinek csak törvényeink adhatnak.

Királyi biztos, még kevésbé teljes hatalmu királyi biztos kirendelése az országgyűlés hozzájárulása nélkül érvénytelen; oly hatalom és jogkörrel pedig, mint a minővel Szulyovszky Dezső Somogyvármegyére nézve kirendeltett, ellentétben áll alkotmányunk alapelveivel, törvényeink rendelkezéseivel.

Nevezetesen: az 1790. XII. t.-c. világosan elrendeli, hogy Magyarországot rendeletekkel, pátensekkel kormányozni nem lehet,

az 1848. II. t.-c. világosan rendeli, hogy az ország minden törvényhatóságainak eddigi törvényes hatósága teljes épségben fenntartandó,

az 1886. XXI., mely a vármegyék szervezetéről szól, királyi biztosi intézményt, mely a vármegyei önkormányzat felfüggesztésére és jogainak a királyi biztos által leendő gyakorolhatására jogot adna, nem ismer, csupán azt rendeli, hogy ott, hol a törvényhatósági tisztviselők a felelős alkotmányos kormány törvényes rendeleteinek nem engedelmessé válnának, a főispán kivételes hatalommal felruházható.

Az 1879. XX. t.-c. világosan tanúsítja, hogy csakis a törvényhozás által alkotott törvény alapján lehet királyi biztost egyes rendkívüli esetekben meghatározott jogkörrel és meghatározott időtartamra kiküldeni, tehát nem abszolút királyi jog vagy hatalom útján, — végül:

maga az 1805. évi V. t.-c., melyre az alkotmányellenes kormány hivatkozik, rendeli, hogy a vármegyék királyi biztosságokkal ne terheltesse és hogy csakis a rosszlelkű árulkodások megakadályozására küldhető ki és akkor is csak a beárultak elleni nyomozás ké-

tündér, ugy nőtt szívében, lelkében is egy érzet, amelyre született, a büszkeség érzete. Nem talált már örömet a susogó szellő meséjében, az illatos tarka virágokban, melyek azelőtt oly kedvesek voltak neki. Hiába vezette el anyja a legszebb helyekre, a zúgó hegyi patakhöz, melynek kristályvizében piros petytyes pisztrángok játszadoznak, hiába hordta össze atyja elrejtett kincseit, a csillogó drágaköveket, a tündér arca nem nyílt mosolyra, szíve nem melegedett fel soha. Unta magát nagyon. Odavágyott távol napkeletre, amiről az esti szellő mesélt, hol városok vannak és emberek laknak. Hasztalan kérte atyja:

— Ne menj el lányom, ne hagyj itt bennünket, rosszak az emberek, megcsalnak, rászédnek.

Majd az anyja könyörgött neki:

— Maradj itt lelkem üdve, anyád lágy öle biztos menedéket nyújt, megoltalmaz az emberek rosszasságától.

De a szép tündér nem hallgatott rájuk. Egy reggelen felvette piros palástját, beleült a lótuszvirág kelyhébe, egy bucsuzó nélkül ott hagyta Tündérországot s ment távol napkeletre, hol városok vannak, emberek laknak...

... Sok, nagyon sok idő telt el azóta. A szép tündérről hír sem érkezett, még az esti szellő sem találkozott vele, pedig mindennap ott járt az emberek között. Ő pedig csalódott. Az hitte, egyedül lesz a földön az emberek között, kik ugy fognak neki

engedelmessé válni, mint a csörgő patak, éneklő madarak, illatos virágok, nagy Tündérországon. Nem tudta, hogy kivüle még más tündér is létezik.

Először a férfakkal próbált szerencsét, Belopózkodott a sziveikbe, elcsábította, meghódította, magához láncolta őket. Csábos mosolyával forrásba hozta ereikben a vért, szemei ragyogásáért csatákat vívtak, egy-egy csókjáért embereket öltek, gyilkoltak mag. S a tündérnek tetszett a dolog, tapsolt kacagott örömeiben. Hegyes nyilait az ifjak szívébe irányította leginkább s gyönyörködött benne, mily hévvel, duzzadó erővel törnek azok egymásra.

De öröme nem tartott soká. Versenytársa akadt, mely szebb volt s fenségesebb, mint ő. Lassankint ahhoz pártoltak át a férfiak, mert szívüket forróbb érzéssel töltötte be: a szeretet, hit és magasztosság érzetével s a tündér nem volt képes ellene felvenni a harcot. Meg kellett elégednie csekély számú hiveivel, akik még hűek maradtak hozzá. Ekkor a saját neméhez fordult. Ott ütötte fel tanyáját a fiatal ártatlan leánykák szíveiben, a kék vérű asszonykák aranyos terméiben, De itt sem uralkodhatott sokáig. Szembe szállt vele, legyőzte őt, kiszorította a leánykák szívéből egy hatalmasabb érzés: a szerelem. Az aranyos termékekbe sem tudta magát beletalálni, nagyon forró fullasztó volt ott a léghő. Sirt, zokogott a szép tündér elhagyatottságában. Elfordult az emberektől, megelégette őket, bánta, hogy közéjük jött, bánta, hogy otthagya Tündérországot, hol boldogság volt az élete, fény

ragyogás és öröm között. Visszakiváncozott szüleihez, anyja lágy ölébe, oda a csobogó hegyi patakhöz, a puha pázsit, a zöld csaláthoz. S el is indult egy nap Tündérorság felé. Valóságos vezeklés volt az az út. Százszor váltották fel egymást az égen a nap és hold, százszor hunyta be szeméit a tündér alvásra, míg odaért Tündérorság kapujához. Már meglátta szüleit a távolból, az éneklő madarak élébe mentek, ott csicseregtek, örültek a viszontlátásnak s a tündérnek is örült a szíve, örült a lelke. De amint beakart lépni a kapun, egy szárnyas angyal állotta útját, kezében aranyos pallóssal.

— Megállj lányom! Tisztítsd meg magad előbb a földi emberek szennyétől, vedd le palástod, a büszkeség palástját, csak azután léphetsz be ide az igazak közé.

És a tündér engedelmessé vált. Levetette palástját, a büszkeség palástját s mosolyogva, örömtől ragyogó arccal sietett anyja lágy ölébe, hogy ne is váljon el többé soha! Az angyal meg rásuhintott kardjával a palástra.

De ime! Egyszerre vakító világosság lesz, a palást megszámlálhatlan piciny részekre szakad, a szél vállaira kapja, vízi magával szerte széjjel, minden irányban. S ahova egy ilyen piciny darabka lehull, karsu kis virág nő ki a földből. dacosan, büszkén emeli föl vérpiros fejét, mintegy kihívóan a tarka mezei virágok közül. Mondjam-e, hogy hívják ezt a virágot? A büszkeség virága ez, — a p i p a c s.

pezendi tisztüket, — annak is elbírálása a rendes bíróságoknak tartatván fenn.

Rosszlelkü árulkodást pedig az követ el, ki a nemzetet a koronánál megvádolja, gonosz tanácsokat ad, minek folytán az országgyűlés alkotmányunk és törvényeinkkel ellentétben feloszlatott, — királyi biztosok kiküldése által az alkotmány tetteleg felüggesztetett.

Gonosz tanácsokat ad arra, hogy az ország vagyona és közjövödelmei ellenőrzés nélkül önkényűleg kezeltessenek, — hogy az ország legfontosabb ügyei rendeletekkel intéztessenek el.

Rosszlelkü árulkodást követ el az, ki rosszhiszeműleg utjában áll a korona és nemzet közti ellentétek méltányos és ugy a nemzetre, mint a koronára nézve egyedül üdvös kiegyenlítésének.

Mindezekből következik, hogy teljes hatalmu királyi biztost törvényeink nem ismernek, ilyenek törvényesen ki nem küldhetők. Nem vonhatják tehát ilyenek magukhoz a felelős kormány hatalmát, sem nem lehetnek jogosultak arra, hogy az önkormányzat hatáskörét törvényesen felüggeszthessék, avagy azok jogait törvényesen és érvényesen gyakorolhassák, hiszen a koronázási eskü, mely az 1867. évi II. t.-c.-ben becikkelyezett, világosan tartalmazza: »miserint Magyarország törvényhatóságai jogaikban, törvényeikben, jó és helybenhagyott szokásaikban megtartatnak!«

Kijelenti tehát Somogyvármegye közönsége, hogy a teljes hatalmu királyi biztos kirdendelését törvénytelennek és alkotmány ellenesnek tartja, — intézkedéseit magára nézve jogilag érvénytelennek nyilvánítja és ellene ünnepélyes óvást emel.

Fenntartja magának a törvényekben gyökerező védelmet és egyes sérelmek miatt a magyar büntető törvényben letett megtorlási jogot, ezen súlyos alkotmány-sértés és törvénytelenesség ellen az országgyűléshez felír, hol a mindezekért felelős, alkotmány és törvényellenes kormányt vád alá helyezni és példásan megbüntetni kéri.

Egyben kimondja Somogyvármegye közönsége, hogy csakis az ország több törvényhatóságainál már megnyilatkozott erőszaknak enged akkor, midőn a királyi biztost törvénytelen és jogilag érvénytelen cselekedeteiben, illetve küldetésében tényleg meg nem akadályozhatja.

Kimondja továbbá, hogy az alkotmányos ellenállás kifejezése volna az is, ha a törvényhatóság a közügyek intézésétől teljesen távol maradna, midőn azonban a közügyek intézésében amig teheti, részt vesz, ezt nem azért teszi, hogy a törvényes joggal nem bíró királyi biztossal együttesen működjen, — mert az önkényuralom képviselőivel az alkotmányos kormányzás területén sem nem találkozhatik, sem nem érintkezhetik, — hanem azért, hogy utját állja, — amennyiben módjában áll — a sérelmeknek és rombolásnak, és mert tudatában van annak, hogy az önkény

és erőszakkal szemben minden lépéssel alkotmányvédő kötelességét teljesíti.

Ezek alapján már most tiltakozik az ellen, hogy a közügyek intézésébeni részvétele által, megadná a törvényesség színezetét a törvénytelenesség és erőszak állapotának.

Egyhangulag nagy lelkesedéssel elfogadták.

Ezután **Makfalva** Géza azt indítványozta, hogy mivel a közgyűlés betiltatott, azon a bizottsági tagok ne jelenjenek meg.

Ez indítvány ellen dr. **Rusa** Ernő szólalt fel s a közgyűlés megtartása mellett foglalt állást és pedig akként, hogy ha a közgyűlés a megye teremben, karhatalom alkalmazása miatt, megtartható nem volna, tartassék az meg magánhelyen, mert a közgyűlés összehívása a vármegye jogerejű határozata alapján és szabályszerűen történnén, azt sem betiltani, sem a kitűzött határnapot vissza vonni önkényűleg, önhatalmulag senkinek jogában nem állott.

Gróf **Széchenyi** Aladár tartalmas beszédben Rusa indítványát pártolta azon különbséggel, hogy a közgyűlésnek magánhelyen való megtartása mellőztessék.

Szalay Károly is ez értelemben szólalt fel s az utóbbi indítványok helyessége mellett, a tőle megszokott alaposággal, meggyőzően érvelt.

Szólottak még a tárgyhöz ögróf **Palavicini** Ede, **Csorbá** Ede, **Kriszt** Béla és még többen, kik közvetítő indítványok kapcsán **Makfalva** indítványát más és más indokolással ajánlották az értekezletnek elfogadásra.

A befejezett hosszú vita után az értekezlet mégis egyhangulag hozta meg következő határozatát:

Tekintettel arra, miszerint az a ispán helyettesnek, a kitűzött vármegyei közgyűlést visszavonó értesítése folytán a közgyűlés megtartása esetén sem volnának jogérvényes határozatok hozhatók: az értekezlet tagjai közgyűlés megtartását nem kísérik meg.

Az érteke let az alispán-helyettesnek a közgyűlés beállítására vonatkozó intézkedését elítéli és a vármegye közönsége elleni hűtlenségnek bélyegzi, mert a közgyűlés beállítása által törvénytelen befolyásnak engedve a vármegye törvényhatóságának jogerejű határozatával szembe helyezkedik, a mi fölött megbotránkozásának ad kifejezést.

Kimondja végül az értekezlet, hogy a jelen határozataról felvett jkvi kivonat megküldésével újból felhívja az alispán helytest, hogy a törvényhatóság hivatkozott határozatának újabb közgyűlés összehívásával a z o n n a l tegyen eleget.

Ezen világos határozat dacára másnap, a közgyűlés napján mégis fegyveres erő szállotta meg a vármegye házat, nehogy a törvényhatósági bizottság tagjai közül valaki a közgyűlési terembe mehessen Persze, persze, hátha még négy-öt bizottsági tag közgyűlést rögtönzött volna!?

*

No de hát lesz április 7-én közgyűlés. És azt hisszük nagyon érdekes lesz. Legalább ilyenek igéri az a szokatlan meghívó, mely a törvényhatósági bizottság tagjainak szétküldetett.

Unikum volta miatt — hogy legalább aki nem törvényhatósági bizottsági tag, az is gyönyörködhessek benne — ide nyomatjuk szóról-szóra:

7649. sz. Somogyvármegye alispánjától.
1906.

Meghívó.

Sulyovszky Dezső kir. biztos ur ő méltósága rendelkezéséhez képest Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága f. évi április 7-én d. e. 10 órakor a vármegyei székház

nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek kizárólagos tárgyát ő cs. és apostoli királyi Felsege által ezen törvényhatóságra nézve teljes hatalmu királyi biztossá kinevezett Szulyovszky Dezső ur ő méltósága által bemutatandó legfelsőbb királyi leirat kihirdetése képezi kapcsolatosan m. kir. miniszterium által a törvényhatósághoz folyó évi március hó 16-án 1370/1909. M. F. szám alatt intézett rendelet felolvasásával amelyhez a királyi biztos ur sem felszólalást, sem határozathozatalt nem enged meg.

Ezen rendkívüli közgyűlésre t. bizottsági tag urat azzal hívom meg, hogy emeghívót magával hozni sziveskedjék, mert ellenkező esetben nem nyerhet bebocsátást a közgyűlési terembe.

(E közgyűlési meghívó másra át nem ruházható.)

Kelt Kaposvárott 1906. évi március hó 29-én.

Alispán szabadságon:
Gabsovits Károly
főjegyző.

Mondja hát még valaki, hogy nem a vármegyei határozat értelmében járt el, a mi alispán helyettesünk? Dehogy nem! Csak eljárásának a módját és formáját választotta rosszul!

Kapotsfy Jenő a választóihoz:

Tisztelt polgártársak!

Alkotmányos kötelességet óhajtok teljesíteni akkor, midőn mint a lengyeltői választó kerület volt képviselője a t. választó polgárokkal alábbi sorokban ismertetem egyrészt a legközelebb lefolyt országgyűlés eseményeit a politikai helyzettel kapcsolatban, másrészt pedig a jelen és jövő választásos napjaira legjobb tudomásom szerint a véleményemet előadni.

Hogy ezt ily alakban teszem, erre a jelenlegi helyzet kényszerít, mert a törvénytelen és alkotmányellenes kormány **fegyveres erővel akadályoz** minden politikai összejövetelt és népgyűlést; így akadályozzák meg a szabadszót, így reméli letörhetni az alkotmányérti küzdelmet.

Ahová nézünk: törvénytelenességet, alkotmány sértéseket, rendőri és katonai uralmat teljhatalmu bitorlókat látunk — a nemzeti ellenállásban levő vármegyek ellen megindult a hajsza a társadalom sőpredékét bocsájtják a magyar népre, hogy igába hajtsa fejét.

Hónapok óta olyan kormány viszi az ország ügyeit, a melynek sem az országgyűlésen, sem az országban pártja nem volt, nem is lesz s akinek az országgyűlés és a törvényhatóságok bizalmatlanságot szavaztak.

Ez a magát kormánynak nevező hatóság nem elégedett meg azzal, hogy az országgyűlést folytonosan elnapolta s költségvetés nélkül közel egy éve kormányozza az országot, az ország közjövödelmeit törvénytelenül, ellenőrzés nélkül kezeli, évekre kihatólag megkárosítja az országot, önkényesen intézkedik a legfontosabb országos dolgokban, hanem koronázta cselekedeteit azzal, hogy fegyveres erővel és csendőrséggel berontott a képviselőházba s egy ezredessel királyi biztosi parancsra széjjel kergette az országgyűlést, mely a nép bizalmából választva munkálkodni akart a népjárára.

S amikor már azt hittük, hogy a kormány elkövetvén a legnagyobb alkotmányjogi sérelmeket, megáll törvénytíró utján. Csalódtunk! Nap-nap mellett újabb törvénytelenességet követ el, vakon rohan az abszolutizmus felé s dönti végromlásba az országot.

Mint az árviz, mely tör-zuz széjjel mindent, amit utjában talál, úgy rombolja le a kormány mindazon alkotmányjogi biztosítékokat, melyeket az 1848-iki tör-

vények s az azóta lefolyt keserves küzdelmek emeltek.

Akinek hivatása lett volna megvédeni a tekintélyt, a sajtót és gyülekezési szabadságot, az alkotmány és törvénytiszteletet, az járatott le mindent, az támadott meg mindent, az nyomott el mindent és szövetkezett azon elemekkel, melyek hadat izentek a vallásnak, tulajdonnak és a becsületnek.

Gördülünk a lejtőn lefelé s ha a nemzet hazafias kötelességét nem fogja szilárd kitartással teljesíteni, veszedelem zúdul szegény hazánkra.

Ki felelős mindezekért? A nemzet többsége, vagy a hatalom bitorlói?

A kormány lapjában azt hangoztatják, hogy a nemzet többsége. Alávaló és indokolatlan rágalom!

Aki figyelemmel kísérte az eseményeket, elfogulatlan bírálója a cselekményeknek, annak be kell látnia, hogy a nemzet többségének képviselői másként nem tehetők, mert azért lettek a nép által választva, hogy biztosítsák törvényhozásilag a magyarságot a hadseregben, melyet oly sok vér és pénzáldozattal tartunk fenn, hogy megvédjük az ország gazdaságát, nehogy Ausztria tovább is szipolyozhassa hazánkat, gazdagodjék a mi keserves keresetünkből, tönkretegy a magyar ipart és mezőgazdaságot és százezereinként kivándorlásra kényszerítse hazánk lakóit.

Nem érheti a többséget a vád, amiért kormányt nem akart vállalni.

Összeütközés történt a nemzet és a király között. Az összeütközést a királyi felségjog okozta. A nemzet többségének mindig az volt a hite s ma is a meggyőződése, hogy a magyar alkotmány és a magyar törvények csak alkotmányos felségjogot, vagyis olyan felségjogot ismernek, amelyet a királynak a nemzettel egyetértőleg kell gyakorolni. A királyi felségjognak illetén képpen értelmezése nemcsak a nemzet többségének véleményét képezi, hanem a magyar közjog sarkalatos és senki soha kétségbe nem vont tételei. Ezzel az értelmezéssel szemben a jelenlegi kormány és a korona egyideig soha sem ismert új fogalmát az ugynevezett abszolút felségjogot állította fel, melyet a képviselőház többsége kormányzási programja alapjául el nem fogadhatott, ha csak feláldozni nem akarta azon jogokat, melyekért küzdöttek és elhullának legjobbjaink a hosszú századokon tartó küzdelmek alatt.

Szembe helyezkedett tehát egymással a király és a nemzet felfogása a felségjogok miben voltára vonatkozólag s ellentétbe ütközött egymással az alkotmányos és az abszolút felségjog s minthogy a képviselőház többsége az előbbinek háttérben a magyar állam önállóságának védelmét az utóbbiban az öszszirodalomra való törekvést látta; ennél fogva nem adta fel az alkotmányos felségjogra alapított magyarságát s követelte annak érvényesítését.

Nem ok nélkül és nem ötletszerűen akarta a szövetkezett ellenzék a hadseregben azon állapotoknak megváltoztatását, amelyek a nemzet legnagyobb részének meggyőződése szerint, a magyar nemzeti állami eszméjével ellentétben állanak;

nem ok nélkül követelte a magyar állam nyelvének, zászlajának és jelvényének alkalmazását az egész hadsereg kiegészítő részét képező magyar hadseregben; hanem követelte azért, mert a tervbe vett katonai terhek tetemes fokozásával szemben méltányosnak és jogosnak tartotta, hogy a nemzet nagy része azzal az elvitáztatlan jogaival éljen, melyet az 1867. évi XII t.-c. 12. §-ra az ujonc-megajánlással szemben biztosít.

Nem hitette az ellenzék azt, hogy akadjon magyar ember, a aki ne helyeselné azt, hogy abban a hadseregben, melyre pénzünket és vérünket áldozzuk, nemzeti jellegünket ne érvényesítsük.

Ennek harcnak, ennek az irányynak letörését célozta az a parlamenti erőszak, amelyet 1904. évben a parlament tanácskozásán elkvettek.

Midőn pedig a király az országgyűlést 1905-ben feloszlatta, azt mondta: „téljen a nemzet”. A nemzet az 1905. januári választásoknál ítélte és az ellenzéknek adott igazat, nagy többségre emelte a szövetkezett ellenzékét, mely a katonai téren a nemzeti követelésekhez való ragaszkodást leginkább hirdette. A parlamenti többség, mely az ellenzéki pártok szövetkezéséből alakult, minthogy mandátumot a választópolgárok előtt kifejtett elvei alapján nyert, minthogy a választásokon minden ellenzéki párt, különösen a függ. és 48-as párt a saját elveit teljesen belevitte a küzdelmekbe; ennél fogva amidőn élni akart alkotmányos jóval és kötelességével, vagyis amidőn kormányt akart vállalni nem állapodhatott meg másban, mint olyan közös kormányzási programban, amelyhez minden szövetkezett párt hozzájárult s emelyet felirat alakjában terjesztett az uralkodó elé.

A programot az uralkodó ridegen visszautasította s azt követelte, hogy a képviselőház többsége mondjon le programjáról. Nemcsak a választóktól nyert mandátum meghamisítás, hanem az 1867. t.-c.-ben említett jogok feladása lett volna az, ha a nemzet többsége a saját programjától eltérőleg vállalt kormányt.

Erre nem szánhatta el magát a képviselőház többségéből alakult vezérbizottság.

Nem vállalkozhatott arra, hogy azt mondja a nemzetnek: „nem gyakorolhatsz befolyást a véderőre, nem védheted meg az ország szabadságát akár akarod, akár nem, akár van jogod hozzá, akár nincs!”

Megindult a hosszas alkudozás a korona és a nemzet többségét képviselők között, amely alkudozások, amint később hivatalosan kiderítették, arról tesznek bizonyosságot, hogy a képviselőház többsége mindent elkövetett arra nézve, hogy békes kibontakozást létesítsen. A kibontakozás érdekében az engedékenység legszélsőbb határáig ment, számolva a király kívánságaival, csak azt kötötte ki, hogy a korona is számoljon a nemzet kívánságával s alkotmányosan oldja meg a kérdést s csak azt követelte, hogy a király a választásoknál nyilvánult nemzeti akaratot vegye figyelembe, amint ezt az alkotmány meg is követeli.

Minden kísérlet hiábavaló, minden fáradozás sikertelen volt, a korona nemhogy nem engedett, de ridegen visszautasított mindent; semmiféle megállapodást nem akart kötni, mert tudta jól, hogy bármiféle megállapodás is annak az elismerése lett volna, hogy a parlamentnek is van jogos szava a véderő kérdésében. Nem kiegyenlítést s nem a nemzeti akaratnak elismerését követelte a korona, hanem feltétlen meghódolást a nemzet képviselőitől s ez a feltétlen meghódolás lett volna feltétele annak, hogy a parlament többsége kormányra jusson, honnét rövid idő alatt távoznia kellett volna.

A parlament többsége nyílt homlokcal s nyugodt lelkiismerettel áll a nemzet elé, magatartásáért s különösen azért, hogy a meghódolásnak nem enged, mert a nemzet bizalma azonnal elfordult volna tőlünk, ha elveinknek ily feltétlen feladására rábírhatók lettünk volna. **Elárultuk volna akkor nemcsak a nemzettől nyert megbízatásunkat, hanem a nemzet múltját és jövőjét.**

Nem lehet a parlament többségének feltétlen megadását elfogadni azért sem, mert a feltétlen megadás a nemzet egyik sarkalatos jogáról való lemondást jelentett volna, a nemzetnek jogáról pedig a parlament le nem mondhat, mert a nemzeti jogok felett maga a nemzet határoz. Ha még azt látta volna az országgyűlés többsége, hogy a nemzeti jogokérti küzdelmét a nemzet egyes rétegei elítélik, akkor talán

elfogadta volna a meghódolást, de mikor azt tapasztalta, hogy a nemzeti jogokérti küzdelmét a vármegyék a saját körükben folytatják, átveszik, buzdításra és kitartásra lelkesítették az országgyűlést, — akkor annak az országgyűlési többségnek csupán azért, hogy kormányt vállaljon — nem lehetett megalázkodnia, mert lehetetlenné tette volna azt, hogy a nemzet jövőre saját maga intézhesse sorsát.

Nem hittük, hogy megtörténjen az, hogy azért, mert nem mondtunk le szabadságunkról, letiporassék királyi esküvel és hitlevéllel erősített alkotmányos életünk.

Sajnos, megtörtént. Vád bennünket nem illehet, mert ha nem is tudunk elérni eredményt, de legalább nem adtuk fel a nemzet jogait semmit Azt azonban elérnünk mégis sikerült, hogy megakadályoztuk a katonai terhek és a célba vett ujonclétszám felemelesét. Tudatára ébresztettük a nemzetet annak, hogy azok az alkotmányjogi biztosítékok, amelyek egy a 48-iki, mint a 67-iki törvényekben kifejezve vannak, önmagukba véve nem elegendők alkotmányunk megvédésére: meggyőztük a nemzetet arról, hogy azt a bécsi támadásokkal szemben csak a kitartás, a hazafiai kötelességek önzetlen teljesítése s a társadalom minden rétegeinek összetartása mentheti meg.

Széjjel kergethetek bennünket, de lejtőn nem fognak! Azzal a fogadalommal mentünk szét ellenzéki képviselők, hogyha alkotmányos kötelességeinket, mint képviselők az országgyűlésen nem teljesíthetjük, — fogjuk teljesíteni mint polgárok, kint a nép között; a csüggedésre nincs ok, önbizalmunkat nem kell elvesztenünk, kishitűeknek nem szabad lennünk, hanem össze kell tartanunk s akkor nem győzhetnek le bennünket.

El kell készülnünk még rosszabbra is.

Védjük magunkat törvényeink erejével, **ne fizessünk adót s ne menjünk katonának.**

Ha a törvénytelen kormány a katonaság fenntartásához szükséges eszközöket az adót és ujoncot önmaga erőszakkal lesz kénytelen megszerezni, ha így a királyi esküvel szentesített törvényt megszegik, az ily állapot sokáig nem fog tartani, mert **csendőrrel és katonával fenntartott hatalomnak előbb-utóbb buknia kell.**

Ezredéves multunk és a történelem tanúsága arról győz meg bennünket, hogy szuronynyal kormányozni a magyart idáig sem lehetett, ezután sem fog lehetni.

Törvényes védelmünk nagy küzdelem lesz, s minthogy ezt a küzdelmet ránk erőszakolták, — megszűnt az pártok küzdelme lenni, alkotmányvédelemmé lett, mely védelemben részt kell venni minden magyar polgárnak párt- és anyanyelvi különbség nélkül.

Az országgyűlést feloszlató királyi leiratban a király jelezte annak összehívását. Hinnünk kell a királyi esküben, hinnünk kell azt, hogy az összehívás törvényes időben a feloszlástól számított 3 hó alatt meg fog történni.

Határozni fog a nemzet saját sorsa felett!

Nem akarom hinni, hogy a nemzet következtelen legyen önmagához, bizom abban, hogy a nemzet többsége tulsulyra fogja emelni a függetlenségi és 48-as pártot, vagy legalább is a szövetkezett ellenzékét, így bizom abban is, hogy az újból megnyilatkozott nemzeti akaratlansággal szemben a korona is méltányos módon fogja keresni a békés kibontakozást szem előtt tartva, hogy csakis egy erős és elégedett Magyarország lehet biztos támasza a trónnak.

És most fogadják hálás köszönetemet, hogy két ízben is megtiszteltek bizalmukkal. A zászló alatt, melyet kezembe adtak hűséggel és odaadással szolgáltam és küzdöttem hazám java és polgártársaim jóvoltáért a 48-as és függetlenségi elvekért, azzal a becsületes tisztasággal hoztam vissza önmaguknak, a minővel atvettem. Országgyűlés a

lefolyt egy év alatt úgy szólván nem volt, így odaadó és lankadatlan buzgalommal küzdöttem és küzdök az alkotmány védelméért a megyei közéletben és mindig készséggel védelmeztem polgártársaim közérdekét, úgy azokat is, kik bármi tekintetben hozám fordultak.

Lelekiismeretem nyugodt és öntudatom tiszta, mert teljesítettem legjobb belátásom szerint kötelességemet, nyílt homlokkal elmondhatom, miszerint becsületére váltam a kerületnek, mely bizalmával megtszelt. **Közéleti szereplésem nyitott könyv a nagy nyilvánosság előtt áll, így teljes megnyugvással bosszajthatom polgártársaim itélete alá.**

Több mint 30 éves politikai pályafutásom alatt négy ízben lettem, mint 48-as és függetlenség elvek hírcosa országgyűlési képviselőnek megválasztva, az első közt voltam minden téren akkor, midőn ezen elvekért nagy nemzeti érdekekért és polgártársaim jóvoltáért a szabadság, egyenlőség és testvériség szent jegyében küzdeni kellett. Az vagyok ma is, a ki voltam, így kötelességemnek tartom különösen a mostani válságos időkben ismét felemelni a zászlót és kilépni a küzdelemre — ha arra a választó polgárok bizalma felszólít — de bármiként alakuljon a jövő, mely Isten kezében van, mindig hálával fogom megőrizni annak emlékét, hogy a lengyeltői választó kerület hazafias polgárságát és választóit a magyar nemzet tanácsában képviselni szerencsés lehettem.

Az isteni gondviselés árássa el minden javával édes hazánkat, az egész választó kerületet. Kérem Önöket maradjanak hírcosai a 48-as és függetlenségi szent elveknek, a **független és szent Magyarországnak!** A megváltás napja követeli a szenvedést, eljön e nap teljes bizonyossággal, minél egységesebb, öntudatosabb a törvényekhez ragaszkodó a nemzet **ellenállása.** Eljön a nap teljes bizonyossággal annál az igazságnál fogva, hogy kitartóbb egy egységes **nemzet erkölcsi ereje,** mint bármely erőszak. És midőn a nemzet igazsága győzni fog, ezen napon megtisztult lélekkel, edzett erővel, a szomorú időkben született együttérzés hatalmával fogja a nemzet **sorsát intézni, nagy feladatait, a sérelmek orvoslását és a sebek gyógyítását teljesíteni.**

Bizzunk az isteni Gondviselésben, ügyünk igazságában, erőnkben és nemzetünk államalkotó hivatásában, hiszen jönni fog és jönni kell egy jobb kornak, mely után buzgó imádság epedez százazrek ajkán!

Ha Isten mellettünk, ki ellnünk!
Kaposvár, 1906. március 15-én.

Hazafias üdvözléttel
Kapotsfy Jenő s. k.,
a lengyeltői választókerület volt országgyűlési képviselője.

A városházi párt veresége.

Kaposvár városi képviselő-testületi tagok választása f. hó 28-án ejtetett meg s dacára annak, hogy a 48-as párt egy-két tagj pártellenes paktálásával megzavarta az egységes működést, — mások pedig

egyéni hiúságból végeztek aknamunkát; s dacára a városi magisztratus erőlködése és erőszakoskodásának: egyetlen kormányparti tag kivételével, — 28 rendes és 12 póttag a 48-as párt kebeléből igen nagy többséggel lett megválasztva. Kárba vezett tehát az a sok igyekezet és fáradság, melyet a városházi klikk a végrehajtók, utkaparók és hivataloszolgák felhasználásával, nehogy a sógorok uralma megdőljön, kifejtett.

Ez a vereség bizony a város életében, egy új korszak beköszöntésének első fecskéje.

Elismerés illeti a 48-as párt vezetőségét azon körülményekért és majd négy hóig tartó fáradhatatlan munkálkodásáért, melylyel a választókat lelkesíteni tudta s a melylyel a választást úgy szólva minden összeütközés nélkül diadalra vezette.

Csak előre ezen az uton s akkor Kaposvár város vezetésében is megszűnik a tespedés, a helytelen irányzat és egy egészségesebb haladásnak nyílik meg a jövő.

Meg kell azonban a diadal pillanatában is emlékeznünk némely visszaélésről már csak azért is, hogy jövőben ebből tanuságot merítsünk, — okuljunk.

Ilyen visszaélés fordult elő a városi vezetőség részéről azáltal, hogy a meghatalmazással szavazókat megtevesztendő, oly szövegű meghatalmazásokat csikart ki egyik másik könnyebben félrevezethető özvegy asszonytól, mely szerint a 48-as párt részére már előzőleg kiállított megbízás semmis. És ennek a meghatalmazásnak az aláírására akképp kapacitáltak a buzgó ügynők hogy az előbbi megbízás a képviselő-testületi tagok választására vonatkozik, ezen újabb pedig egy városi tanácsos megválasztásához szükségesetetik.

E téren Szentés végrehajtó működött legmerészebben s neki sikerült is a IV. kerületben 25 megbízást kicsikarni úgy, de ennek sem v. hették hasznát, mert hiszen a törvény a kétszeresen kiállított meghatalmazásokra nézve világosan akként intézkedik, hogy azok egyike sem tekinthető érvényesnek.

Özv. Mankáné pedig Kalmán városi végrehajtó ellen akar feljelentést tenni, félrevezetése miatt. Akitől álürügyek alatt Kalmán végrehajtó vette ki másodsor a meghatalmazást.

Pártunk részéről is fordultak elő vizás dolgok, — így az I. kerületben éppen a 48-as párt vezető emberei — a párt megállapodása ellenére, paktálást követtek el, minek következtében egy kormányparti jelölt 123 szavazattal bejutott a választottak közé.

Ugyanezen kerületben történt az is, hogy egy önjelölt megbuktatta a párt megállapodásával felléptetett jelöltet, de önmagát is.

A mi meg a II-ik kerületben történt, az minden párt fegyelmet áthágó hűtlenségnek nevezhető. E kerületben egy egyéni hiúság által elvakított párttag oly aknamunkát végzett, a mely csaknem a párt teljes szétrobbantására vezetett s hogy céljukat elérhessék, paktáltak az ellentáborral s vagy 15 rendbeli különböző választói névsort szortak szét a választók megtevesztésére; — de azért célt még sem értek, egyetlen póttagsági utolsó helyet voltak képesek elnyerni.

Itt is győzött a párt vezetőség éberesége és a választók józan értelme, a mely

nem ül fel holmi üres handa-bandának, még ha bécsi kendővel kínálják is.

A választás eredménye egyébként a következő:

I. kerületben rendes tagok: Krásovics József, Kemény Samu, dr. Kovács József, Tatár Gusztáv, Kereszturi János, Horváth Pál és Gulyás Ferenc, — **póttagok:** Golobics Pál, Matosics József és Beck Henrik.

II. kerületben rendes tagok: Ujváry István, Károly József, Légár József, Hirschman Mór, Meszlényi György, dr. Simon Dániel és Pálffy János, — **póttagok:** Velzl Károly, Stadler János és dr. Székely Antal.

III. kerületben rendes tagok: Bécsy Márton, Biczó István, Szalay Károly, dr. Schön Manó, Péter József és Vörös Nándor, — **póttagok:** Gärtner László, Fazekas György és Pohl László.

IV. kerületben rendes tagok: Tóth János csősz, dr. Pete Márton, Légár Lajos, Kóczián Emil, Tankovics János, Weisel Samu és Berger Vilmos, — **póttagok:** Büky János, Gundy László és Háj Ede.

A választás befejezése és az eredmény kihirdetése, óriás lelkesedés nyilvánulása mellett, este 10 órakor történt.

A 48-as párt tisztelt vezetői csak haladjanak előre ezen az uton s okuljanak a hibákon és visszaéléseken, az egyes tagok által elkövetet párttűzés elbírálására pedig illetékes helyen még visszatérünk.

Április 1-től

új előfizetést nyitunk a „NÉPJOG”-ra.

Előfizetési árak:

Negyedévre 2 kor.
Félévre 4 kor.

H I R E K.

A tulipán-kert.

A magyar nép kedvenc virágának, a tulipánnak jegyében, új, nagyszabásu nemzeti mozgalom indult meg a magyar nők körében. Rövid néhány napra vezethető vissza a tulipán mozgalom kezdete s immár a szerény tulipán-kertecske hatalmas, nagy, pompás kertté lett. De nem is csoda. Költői gondolatában megkapó, hazafias célzatában fellelkesítő ez az akció. Természetes tehát, hogy csodás viszhangra talált a szivekben s az ország minden részében ezrével csatlakoznak gazdagok és szegények a hazafias mozgalomhoz, melynek lényege a magyarság átérzésének tüntető dokumentálása. Célja főként az, hogy a magyar ember lehetőleg minden szükségletét magyar termelőktől és iparosoktól, magyar eredetű cikkekből sze-

Mit igyunk?

Az elsőrendű természetes szénsavas natrontartalmú ásványvizet, amohai

kitűnő szere a legkülönfélébb gyomor-, légső- és húgyszervi betegségeknek.

Vegyí vizsgálatok s ajánlatok az Ágnes-forrást az orvosok előtt nagyon kedvelt gyógyszerre tették s hamarosan óriási számban kerültek ki orvosi bizonylatok: dr. Kéty, dr. Stamborszky, dr. Berger, dr. Naundorf, dr. Boreherdt, dr. Akantisz, dr. Blodig, dr. Fischer, dr. Moseitig, dr. Rust, dr. Verner, dr. Gebhardt, dr. Balog, dr. Varga, dr. Szabó, dr. Scipiadés, dr. Moravesik, dr. Glaser, dr. Markosfalvi stb.-ektől, a kik az Ágnes-forrást a legmelegebben ajánlották: ideges gyomorhajoknál, chronikus gyomorharatoknál, főleg karlsbadi kura után, esontlágylásnál, angolkóránál, vese- és hólyagbetegségeknek, étvágytalanságnál, vérszegénységnek, mint óvszert fertőző betegségek ellen (typhus, cholera stb.) Háztartások számára másfélitteresnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél,** sőt a szódavíznél is **olcsóbb;** hogy az **Ágnes-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb **vidéki** városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét **ingyen kapható.** A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

ÁGNES-

Kedvelt borviz!
forrást, mert föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; **dus szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen,** hanem a benne foglalt gyógysóknál fogva

rezze be. A mozgalom külsőségében való megnyilvánulása is gyönyörű: mindazok, kik a demonstráció zászlója alá sorakoznak, akik a szívükön viselik a magyar eszme sikerét és dicsőségét, külső jellel is adják ennek bizonyosságát, az akció jelvényével, a magyar tulipánnal, a melyet büszkén hordanak s a melynek segítségével a testvérek egymásra ismerhessenek. Álljunk mindnyájan a mozgalom táborába!

— **Lesz-e választás?** Az egész ország érdeklődése a múlt héten Bécs felé irányult. Ott került döntés alá, hogy vajjon össze hívatik-e a magyar országgyűlés a törvényes határidőben, avagy annak összehívása bizonytalan időre elhalasztatik. E tárgyban volt tanácskozás a bécsi burgban, melyen az ügyvivő-társaság teljes számban részt vett. S azt rebesgetik, hogy valamennyi a mellett volt, hogy a mostani zgalmas idő a választásra nem alkalmas. Még nem került nyilvánosságra hiteles formában a király döntése, de a jelek arra engednek következtetni, hogy aligha írják ki a törvényes időben a választásokat. Ami, ha csakugyan megtörténik, nem jelentene kevesebbet, mint az alkotmány megszüntét.

— **Bánffy levele.** Bánffy Dezső báró a „Pesti Hírlap”-ban nyílt levelet intézett a kormány fejéhez, Fejérváry Géza báróhoz, amelyben erősen szorongatja, hogy érvényesítse befolyását, hogy a választásokat a törvényes időben elrendelje a király. Bánffy, miután a törvénynek imperialisztikus rendelkezését idézte, kifejti, hogy az eskü szentségén s megtartásának kötelezettségén nyugszik ma az állam, az egyház és a társadalom egész rendje. A dinasztikus érdek is azt kívánja, hogy a miniszterelnök előterjesztést tegyen a törvény megtartására és az új választások kiírására. Az országgyűlés összehívása ugyanis nem a kormánynak, hanem a királynak legszemélyibb ténykedése. Ez az igazi felségjog és egyszersmind felség-kötelesség. A választások eredménye csak pártpolitikai kérdés; de a választások ki nem írása, a királyi eskü megtartásának kérdése. Bánffy Dezső bárónak ez az írása mély hatást keltett politikai körökben.

— **Felolvasás.** Bécsy Márton főgimnáziumi hittanár f. évi április hó 1-én délután 4 órakor a „Kaposvári Katholikus Kör” helyiségében (Irányi Dániel-utca, Ferencz József-szálló szomszédságában levő házban) „A vallás és az erkölcs” címmel felolvasást tart.

— **A csurgói tanítóképző-intézet** növendékei tanáraik vezetésével folyó hó 7—13-ig tanulmány-utrá készülnek. A zágrábi magyar szövetség meghívására utközben egy napot Zágrábban töltve, este a magyar iskola nagytermében — ugy volt a terv — hogy hangversenyt adnak, melynek tiszta jövődelme a tanulmány-ut céljaira lett volna fordítandó. A miniszteriumhoz beküldött igazán szép és hazafias program azonban Toszt ügyvivő urnak aligha tetszett, mert a hangverseny megtartását betiltotta, a kereskedelmi ügyvivő pedig a magyar iskola nagytermének átengedését tagadta meg. Ily körülmények közt a zágrábi kirándulás és hangverseny elmarad s csak az uti program többi része — fume-adelsburgi barlang — lesz betartva, ha ugyan ez is lehetséges, mert amint hallatszik a máv. vonalain aligha fognak kedvezményes jegyben részesülni a kirándulók, kikhez a csurgói társadalom több tagja is csatlakozni óhajt. Ugylátszik ez is magasabb politika s az ország nyugalmanak mielőbbi helyreállításához szükséges. Jellemzi a mai viszonyokat!

— **Uj vasuti engedély.** Dr. Kreuzler József és Györfi János nagykanizsai ügyvédek a keszthely—nagykanizsa—gyékényesi vasutvonal kiépítésére engedélyt kaptak. E tárgyban folyó évi április hó 8-án délután 2 órakor Surdon a körjegyzői hivatalban az érdekeltek által egy értekezlet tartatik, amely értekezleten az engedélyesek behatóan fogják ismertetni a tervezett vasut kiépítési célját, előnyeit és terveit.

— **Szennyos röpiratok.** A törvénytelen kormánynak egyik aljas fegyvere az, hogy szennyos röpiratokkal igyekszik a nemzet egységét megzavarni. Alig jelent meg Surányi Károly kaposvári tanár piszkos tollából a „Politikai Kalendárium”, melynek példányait mindenfelé elégetik, így a Szekszárdra küldött példányok is tüzre kerültek, máris újabb röpirattal arasztották el az országot. A hitvány munkának a címe: „Kristóffy József politikája és egyénisége”. Ezt a fércmunkát is tüzre kell dobni.

— **Lemondott tisztviselői kar.** Zalavármegye tisztviselői kara hivatali állásáról lemondott. A vármegye királyi biztosa — aki egyszersmind Somogyvármegyé-é is — az autonómiát Zalában felfüggesztette.

— **Vád alá helyezett ügyvéd.** Dr. Bernáth Béla marcali-i ügyvédet a pécsi kir. ítélő tábla csalás kísérlete miatt, vád alá helyezte.

K Ü L F Ö L D

— **Konferencia Tripolis miatt.** Olaszországnak az a szándéka, hogy a marakkói kérdés elintézése után rögtön fölveti a tripolisi kérdést, hogy ezen a területen való jogait az európai hatalmakkal elismertesse. Tittoninak londoni nagykövetté való kinevezése összefügg ezzel az ügygyel.

— **Az orosz események.** Sumyban, Kharkov kormányzóságban a Volga Kambank fiókját forradalmár rablók megtámadták. Amikor a hivatalnokok első ijedtségükből magukhoz tértek, négyet a rablók közül, miközben a pénzt olvasták, megölték. A többi elmenekült. A bank semmi kárt nem szenvedett.

K ö z g a z d a s á g.

A Triesti Általános Biztosító Társaság

(ASSICURAZIONI GENERALI)

f. é. március hó 17-én tartott 74-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1905 évi mérlegek.

Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1905. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 771.879,007 korona és 54 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 35.489.583 korona és 24 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 18.739,255 korona 97 fillérrel 209.086,662 korona 98 fillérre emelkedett.

A tüzbiztosítási ágban beleértve a betörés-lopás elleni és tűközüvegbiztosítást a díjbevétel 14.429,117 korona btzto-sítási összeg után 23.671,911 korona 75 fillér volt, miből 8.903,417 korona 38 fillér viszontbiztosításra fordított, hogy a tiszta díjbevétel 14.768,414 korona 37 fillérre rugott, mely összegből 10.464,043 korona 40 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékesé váló díjkötelezvények összege 94.667,902 korona 96 fillér.

A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitett 3.833.502 korona 39 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.552,290 korona 37 fillérre rugott.

Károkkért a társaság 1905-ben 30.285,711 korona 02 fillért folyósított.

Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 827.976,227 korona és 40 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett k.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 26.999,096 korona 73 fillérre rugnak, különösen kiemelendő: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5.250,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyam-ingadozására alakított tartalék, mely a 3.729,624 korona 17 fillér külön tartalékkal együtt 19.206,870 korona 73 fillérre emelkedett, továbbá felemlítendő a 160,000 koronára rugó kétéves követelések tartaléka és az 911,110 korona 50 fillérnyi ingatlan tartalék. Ezenkívül fennáll még egy 1.471,110 korona 50 fillért kitevő tartalék, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatlab esetleges csökkenését kiegyenlítsse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangu értékekben vannak elhelyezve az ideai átalakulások folytán 247.497,914 korona 42 fillérről 270.052.078 korona 64 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve.

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	43 258,594 kor. 47 fill.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	21 221,765 „ 52 „
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök	1 354,419 „ — „
4. Értékpapírok	185 300,903 „ 34 „
5. Tárcá váltók	707,151 „ 55 „
6. A részvényesek biztosított adósslevelei	7 350,000 „ — „
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hittelezők követeléseinek levonásával	10 859 244 „ 76 „

összesen 270.052.078 kor. 64 fill.

Ezen értékekből 58,5 millió korona magyar értékekre esik.

Az iparpártolás a gyakorlatban.

Országszerte alakítják az iparpártoló egyesületeket. Némely helyen — kár, hogy nem mindenütt — a kereskedőket is bevonják a mozgalomba, ami helyes is, mert legelső sorban a kereskedők vannak arra hivatva és leginkább nekik van módjukban, hogy a hazai ipart pártolják.

Hazafias és célszerű cselekedetet végezne azonban a társadalom, ha nemcsak az iparpártoló egyesületeket alakítaná meg, hanem az iparpártolást a gyakorlatban is keresztül vinné. A mi társadalmunk nem következetes. Nagy lelkesedéssel megalakítja az iparpártoló és védő egyesületeket s a mikor vevő közönséggé válik, megfélekedzik az iparpártolásról. Az iparpártolás némi áldozattal jár, mert iparunk még nem versenyképes. A honi áru — kevés kivétellel — vagy nem oly tetszetős, vagy pedig valamivel drágább, mint a külföldi. E téren, úgy látszik, közönségünk nem akar áldozatot hozni. Igen kevesen vannak, kik a honi áruval szemben némelykor nem is indokolt előítélettel ne viseltetnének s azt, ha egy csekélylyel drágább is — nagy külömbőség-ről nem lehet szó — megvennék.

Ha a vevő közönség előítélete a honi áruval szemben megsűnne, s ha azt vásárolná, ha nem is oly csinos és tetszetős, mint a külföldi — a minőség jó — s ha azt akkor is megvenné, ha egy csekélylyel drágább is, akkor iparunk mielőbb versenyképesé válnék s nem szorulna többé arra, hogy pusztán hazafiságból támogassák.

Ha az iparpártolást ezután is csak hangoztatni fogjuk, a honi árut azonban nem vásároljuk, alakíthatunk iparpártoló és védő-egyesületeket, megcsinálhatjuk az önálló vámterületet is, magyar ipart még sem fogunk teremteni.

Felelős szerkesztő: **Dr. Rusa Ernő.**

Laptulajdonosok:

Szalay Károly és Dr. Rusa Ernő.

FIDIBUSZ

A legkitünőbb és legolcsóbb élclap

Szerkesztő: **HELTAI JENŐ.**

Főmunkatársak: Ámbros Zoltán, Molnár Ferenc, Herceg Ferenc, Ignóty, Lovik Károly.

Képei javát Cserna Rezső, Csók István, Garay Ákos, Gulácsi Lajos, Fényes Adolf, Ferenczy Károly, Kernstock Károly, Márk Lajos, Linck Lajos, Vesztróczy Mano rajzolja.

Péntek délben már kézhez kapják a vidéki előfizetők a

FIDIBUSZ-T!

Előfizetési ára páratlanul olcsó:

Egész évre 6 kor. | Negyedévre 1 K 50 f
Félévre 3 kor. | Egy óra 50 fillér

Egy szám ára **5 kr.** (10 fill.)

Friss, vidám, pajkos, eredeti, eleven, érdekes, bátor, díszesen illusztrált heti élclap.

Mutatványszámot kívánatra ingyen Kld

a FIDIBUSZ kiadóhivatala

Budapest, Röck Szilárd-utca 9.

Triesti Általános Biztosító Társaság

(Assicurazioni general)

BUDAPEST, V., Dorottya-utca 10. szám.

A »Közgazdaság« rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a ki e czélből hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás- és harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a »Magyar jég- és viszonzbiztosító r.-t.«, valamint baleset elleni biztosításokat az »Első o. általános baleset ellen biztosító társaság« számára.

A kaposvári főügynökség.

Kemény B. és Fiai.

SZÉNÁSSY BÉLA magyar gyártmányu szabadalmazott

Árpád rajzeszközök,

a legjobb rajzeszközök és körzők,

melyek Kaposvárott kaphatók 15-22

Hagelman Károly

könyv- és papirkereskedésében,

ugyszinté az országban levő papirkereskedésekben.

Morgos József elsőrendű polgári-, papi- és katonai egyenruha-szabó
Kaposvár, a megyeház mellett.

Ajánlja nagyválasztékban felszerelt raktárát a legkitünőbb honi és angol szövetekből. Disz-
magyar öltönyök és liberriák legjutányosabb ár mellett készíttetnek.

Földes Lajos pénzügyi számellenőr által szerkesztve ma jelent meg **1906., 1907. és 1908.** évekre egy

FALI NAPTÁR,

mely az országos vásárokat Somogy-, Tolna-, Baranya-, Bács-Bodrogvármegyék és Slavonia egy részére időrendben tünteti fel, úgy, hogy előre meg lehet belőle tudni, mely napon hol van vásár. — Az ügyesen szerkesztett és könnyen kezelhető munka a gazdaközönségnek és a jószággal kereskedőknek, úgy az uradalmaknak is nagy szolgálatot tesz. Ára 1 K 50 f. Megrendelhető **HAGELMAN KÁROLY** könyvkereskedésében, vagy a Szerzőnél Kaposváron.

A „Mészárosok és Hentesek Lapja“ és „Állatkereskedelmi Ujság“ kiadásában

megjelent a

Vásári zsebnaptár

Husipari és Állatforgalmi Évkönyv 1906-ra

és az előfizetők az idén is teljesen ingyen kapják meg.

Tartalmazza: A fontosabb országos és havi, valamint heti állatvásárokat az év minden napjára pontosan átszámítva. A fontosabb állategészségügyi rendelkezéseket, az év folyamán felmerült újításokkal kibővíve. A fontosabb állatforgalmi tudnivalókat. A magyar és a külföldi állatpiacok kivitel módzatait és az üzlet szokásokat. — A szavatossági időhatárokat. A fővárosi állatvásárok szabályait és díjait. A vágóhídi és husvizsgálati szabályokat. A fogyasztási adót. Az ipartörvénynek a husiparra vonatkozó rendelkezéseit. Továbbá a husipar és állatforgalom körébe tartozó összes tudnivalókat, jegyzéknaplót stb.

Előfizetési ára: félévre 6 kor. Az Évkönyvet csak előfizetők kapják meg, könyvpiaca egyáltalán nem kerül.

A „Mészárosok és Hentesek Lapja“ és „Állatkereskedelmi Ujság“ kiadóhivatala BUDA PEST, IX., Ferenc-körút 13. sz. alatt van.

RÓZSA JÁNOS

Kaposvárrott, Fő-utca 31. sz.

SAJÁT HÁZÁBAN.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

vegyészeti ruhatisztító
és gőzműfestő intézetét,

mely bármelyik külföldi gyárral felveszi a versenyt.

Nálam tisztított ruhákért jótállok, hogy a foltok nem ütnek vissza.

Kérem a modern vegytisztítást ne tessék a szabófolt tisztítással összetéveszteni.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

TAKY FERENCZ

okl. gépész, villany- és vízvezetékszerelő
KAPOSVÁR, KORONA-UTCZA 14. SZ.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a jelen kor igényeit teljesen kielégítő

villany, vízvezeték, telefon

és villamos-csengő felszerelésére, valamint bicikli, varrógép, villany- és benzinmotor, ugyszintén mindennemű mechanikai gépek javítására

Electrotechnikai Műhelyt

rendeztem be.

A városi villanytelep szolgálatából kilépve, ezen nagyszabású műhely felállítására azon cél vezérelt, hogy bő tapasztalataim s szaktudásom révén városunkban egy oly iparágat honosítsak meg, melyet a nagyközönség eddig nélkülözni volt kénytelen.

A villamos világításnál előforduló zavarokat a leggyorsabban és legjutányosabban eszközölöm.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

Taky Ferencz

okl. gépész, villany- és vízvezetékszerelő.

Magánvízvezetékek felszerelését igen jutányos áron vállalom el.

Iszákosság nincs többé!

Kiváncsra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a COZAPOR-ból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A COZAPOR nyíltan és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

COZAPOR a családok ezreit békítette ki ismét, sok-sok ezer férfit a szégyen és becsületlenségől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják egy próba adagot és egy köszönő irással telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

416. sz.
INGYEN PRÓBA.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérre bérmentesítendőek.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 416.)
62, Chancery Lane,
London, Anglia,